

Схвалено
на засіданні педагогічної ради
Протокол від 31.08.2020 р. № 1

Затверджено

Наказ від 01.09.2020 р. №

Директор *Лариса ЛАШНСЬКА*

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Зарубинецької ЗОШ І-ІІІ ступенів

Андрушівського району

Житомирської області

на 2020 – 2021 навчальний рік

Розділ 1. Призначення закладу та засоби реалізації освітньої програми

Метою діяльності закладу загальної середньої освіти є надання якісної повної загальної середньої освіти дітям шкільного віку с. Зарубинці - території обслуговування, забезпечення їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми. Основним засобом реалізації призначення загальноосвітнього закладу є засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме: введення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд, розширення знань з історично-культурної спадщини рідного краю; надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності; оригінальна організація навчальної діяльності. З метою інтеграції навчальної та позанавчальної діяльності в закладі освіти організовано роботу гуртків: «Паперова казка» та «Паперова фантазія»; танцювальний гурток «Фантазія» і «Грація»; ЗФП (загальна фізична підготовка).

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на:

- формування у здобувачів освіти сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток у дітей національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- вирішення завдань щодо формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання свідомого громадянина, поваги до прав і свободи людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм;
- формування потреби здобувачів освіти до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реалізація освітньої програми закладу здійснюється на трьох рівнях освіти:

- початкова освіта (тривалість навчання - чотири роки);
 - базова загальна середня освіта (тривалість навчання - п'ять років);
 - загальна середня освіта (тривалість навчання - два роки).
- Заклад загальної середньої освіти несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:
- безпечні умови освітньої діяльності;
 - дотримання державних стандартів освіти;
 - дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
 - дотримання фінансової дисципліни.

Розділ 2. Модель випускника закладу

Випускник Зарубинецької ЗОШ I-III ступенів Андрушівського району Житомирської області – це особистість, патріот і новатор.

Компетентне ставлення випускника нашої школи до життя означає потребу в самопізнанні, саморозумінні, самореалізації в різних видах творчої діяльності: володіння науковими знаннями про сутність «Я», принципами і методами життєздійснення; усвідомлення, організацію свого психологічного часу, життєвого шляху, особистісного розвитку; проблемне бачення свого життя, осмислене вирішення міжособистісних суперечностей; здатність до об'єктивної оцінки рівнів, сфер і меж поширення своєї життєвої активності; усвідомлену й адекватну оцінку результатів своєї життєдіяльності; високу культуру споживання; відповідальне ставлення до свого життя, здоров'я, культуру фізичного розвитку; філософське, етичне осмислення свого життя.

Компетентний випускник – це:

- людина світу (планетарне мислення, цілісне сприйняття світу, гуманізм, екологічна культура, розвинена національна самосвідомість, полікультура);
- житель міста або села (почуття належності до культури населеного пункту, здатність до соціальної адаптації);
- творча особистість (розвиток креативності, самовдосконалення);
- охоронець свого здоров'я (дотримання правил особистої гігієни, здоровий спосіб життя).

Компетентний випускник повинен мати:

- *комунікативну компетенцію* (знання необхідних мов, оволодіння способами передачі інформації, вміннями слухати й розуміти іншого, це здатність до міжкультурної взаємодії; сукупність знань, умінь і навичок у галузі вербальних і невербальних засобів для адекватного сприйняття й відображення дійсності в різних ситуаціях спілкування);
- *інформаційну компетенцію* (формування вмінь самостійно шукати, аналізувати й добирати необхідну інформацію, організувати, перетворювати, зберігати й передавати її за допомогою реальних об'єктів

(телевізора, магнітофона, телефона, комп'ютера тощо). Ця компетенція забезпечує формування способів одержання інформації з різних джерел та її зберігання, навички діяльності щодо інформації, яка отримується з довкілля);

- **громадянську компетенцію** (сформовану життєву позицію, здатність виявляти національну гідність, бажання успішно самореалізовуватися в суспільстві як громадянин, ставити державні і громадські інтереси вище за особисті, це – взаємодія з людьми, що оточують, співробітництво в груповому спілкуванні, навички роботи в групі, здатність брати на себе відповідальність, регулювати конфлікти);
- **правову компетенцію** (правову культуру, знання законів, обов'язків, щодо інших людей, знання своїх прав);
- **життєтворчу компетенцію** (розвиток креативності, самовдосконалення, вміння проектувати діяльність, критично мислити, самостійно творчо вибирати стратегію свого життя). Життєтворчість – особлива, вища форма виявлення творчої природи людини. Вона сприяє самостійному творчому вибору особистістю стратегії життя, розробці життєвих планів і програм, вибору та використанню засобів, необхідних для реалізації її індивідуального життєвого проекту. Мистецтво жити є вищою розвиненою здатністю до життєтворчості;
- **полікультурну компетенцію** (вміння жити серед людей різних національностей, культур);
- **здоров'язберігаючу компетенцію** (компетентне ставлення до свого життя та здоров'я, здоровий спосіб життя).

Розділ 3. Цілі та завдання освітнього процесу закладу

Перед закладом поставлені такі цілі освітнього процесу:

- 1) Забезпечити засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту.
- 2) Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів.
- 3) Створити основу для адаптації здобувачів освіти до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм.
- 4) Формувати позитивну мотивацію здобувачів освіти до навчальної діяльності.
- 5) Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я дітей.
- 6) Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки.

- 7) Проведення атестації та сертифікації (за бажанням) педагогів.
- 8) Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази закладу.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- 1) оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- 2) контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, за якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- 3) моніторинг соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- 4) створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Розділ 4. Навчальний план та його обґрунтування

Зарубинецька загальноосвітня школа I-III ступенів здійснює свою діяльність на підставі ст. 53 Конституції України, у відповідності із Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», керується Статутом навчального закладу. Завдання педагогічного колективу на 2020-2021 навчальний рік – використання компетентісно зорієнтованих технологій розвитку особистості в контексті Нової Української Школи, забезпечення якості навчання.

У новому навчальному році продовжиться робота над реалізацією концепції розвитку НУШ. З цією метою продовжують вивчатися предметні курси за вибором та предметних факультативів.

Кількість класів у закладі – 10 (9 клас навчається за індивідуальною формою навчання).

Навчальний заклад працює в одну зміну.

Початок занять о 08.30 год.

У закладі вироблена власна концепція діяльності закладу освіти: «У центрі уваги – учень як особистість» та модель компетентісного випускника, який може самореалізуватися в житті.

30.08.2020 року педагогічною радою схвалена освітня програма, як єдиний комплекс компонентів для досягнення здобувачами освіти належних освітніх компетенцій. Заклад реалізовує для кожної дитини індивідуальну освітню траєкторію, створює суспільство освіченого загалу.

З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2020-2021 навчальному році освітня програма закладу освіти розроблялася на основі:

- для 1-2 класів – Державний стандарт початкової освіти (2018 р.), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1272);
- для 3 класів – Державного стандарту початкової освіти (2018 р.), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1273);
- для 4 класів – Державного стандарту початкової загальної освіти (2011 р), типових освітніх програм (наказ МОН від 20.04.2018 № 407, таблиця 1);

У 5-11 класах освітній процес здійснюватиметься відповідно до таких типових освітніх програм:

Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 405, таблиця 1;

Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом МОН від 20.04.2018 №408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464, таблиця 2).

4.1. – початкова освіта,

4.2. – базова загальна середня освіта,

4.3.– повна загальна середня освіта.

Кожна з них визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання учнів;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

4.1. ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 класу НУШ (1 цикл) визначено 805 годин/навчальний рік, 2 клас НУШ (1 цикл) – 875 годин /навчальний рік. 3 клас НУШ (2 цикл) – 910 годин/навчальний рік, 4 класи - 910 годин/навчальний рік.

Відповідно до робочого навчального плану для початкової школи з навчанням українською мовою, розробленого на підставі типової освітньої програми початкової освіти під керівництвом О. Я. Савченко (1 – 3 кл.):

- здійснено розподіл навчального навантаження на тиждень;
- встановлено погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання;
- визначено гранично допустиме тижневе навантаження учнів, що забезпечує реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, через окремі предмети

Назва освітньої галузі класи	Кількість годин на тиждень		
	1	2	Разом
Інваріантний складник			
Мовно-літературний в тому числі	9	10	19
Українська мова та література	7	7	14
Іноземна мова	2	3	
Математична	4	4	8
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузь)	3	3	6
Технологічна	1	2	3
Інформативна			
Мистецька	2	2	4
Фізкультурна	3	3	6
Усього	22	24	46
Варіативний складник			
<i>Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять</i>			
Українська мова	1	1	2
Загальнорічна кількість навчальних годин	23	25	48
Гранично допустиме тижнєве/річне навчальне навантаження на учня	20/700	22/770	42/1470

Назва освітньої галузі класи	Кількість годин на тиждень	
	3	Разом
Інваріантний складник		
Мовно-літературний в тому числі	10	10
Українська мова та література	7	5
Іноземна мова	3	
Математична	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична,	3	3

соціальна, здоров'язбережувальна галузь)		
Технологічна	1	2
Інформативна	1	
Мистецька	2	2
Фізкультурна	3	3
Усього	25	25
Варіативний складник		
<i>Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять</i>		
Загальнорічна кількість навчальних годин	25	25
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження на учня	23/805	23/805

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		4
Мови і літератури	Українська мова	7
	Іноземна мова	2
Суспільствознавство	Я у світі	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Математика	Математика	4
Природознавство	Природознавство	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3
	Основи здоров'я	1
Разом		24
Гранично допустиме навантаження на учня		
Всього фінансується		24
Разом		24

Інтегровано вивчається навчальний предмет «Я досліджую світ». При вивченні інтегрованого предмету «Я досліджую світ» здійснюється розподіл годин між освітніми галузями: природнича, громадянська, історична, соціальна і здоров'язбережувальна – разом 3 год./тиждень для учнів 1 – 3 класів.

Відповідно до наказу МОНУ від 20.04.2018 р. № 407 закладом освіти визначено загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 – 4-х класів:

- для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік,
- для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік,
- для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік,
- для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Варіативна складова навчального плану у 1-2 класах спрямована на підсилення вивчення української мови (за навчальними програмами для учнів закладів загальної середньої освіти I ступеня).

Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Відповідно до Загальних положень типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня, затверджених наказом МОНУ від 20.04.2018 р. № 407, освітню програму укладено за такими освітніми галузями: мовно-літературна (мовний і літературний компоненти) та іншомовна (англійська мова), математична (математика), я досліджую світ (природнича, громадянська, історична, соціальна, здоров'язбережувальна). До предметів, які вивчаються в початковій школі закладу освіти відносяться: українська мова (мова та читання), іноземна (англійська) мова, математика, природознавство, я у світі, я досліджую світ, образотворче мистецтво, музичне мистецтво, трудове навчання, інформатика, основи здоров'я, фізична культура.

Зміст предметів, які вивчаються в початковій школі, закладений в переліку навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти I ступеня. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 1-3 класів здійснюється вербально. Оцінювання навчальних досягнень учнів 4 класів здійснюється за 12-бальною системою згідно наказу МОН від 21.08.2013 №1222 (зі змінами).

У плані передбачено три класи з інклюзивним навчанням. Відповідно до висновків інклюзивно-ресурсного центру складено навчальні плани, які включають корекційно-розвиткову роботу:

1 клас (1 учениця) – 5 години корекційно-розвиткових занять,

3 клас (1 учень) – 6 години корекційно-розвиткових занять,

4 клас (2 учня) – 9 годин корекційно-розвиткових занять.

Планування корекційно-розвиткової роботи здійснювалося на основі програм, рекомендованих ІРЦ. Відповідно до висновків ІРЦ, результатів психолого-педагогічного вивчення дітей, команда супроводу склала індивідуальні програми розвитку окремо для кожної дитини з особливими освітніми потребами.

Один учень 3 класу навчається за індивідуальною формою навчання (педагогічний патронаж) – 10 тижневих годин, які розподілені відповідного до індивідуального навчального плану.

2. Очікувані результати навчання та формування компетентностей учнів

Освітня програма спрямована на реалізацію мети та завдань освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової загальної освіти, що забезпечує формування у молодших школярів ключових компетентностей, які реалізуються через вміння вчитися, здатність логічно міркувати, вміння критично мислити, готовність розв'язувати проблеми із застосуванням досвіду практичної діяльності для вирішення повсякденних задач, вміння працювати в команді тощо. Крім того, навчання в 1 – 4 класах сприятиме виробленню в учнів передумов самостійного пошуку й аналізу інформації, фінансової грамотності та підприємницьких навичок.

Такі ключові компетентності, як вміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й вміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Тому доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

3. Форми організації освітнього процесу

Відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня педагогічний колектив запроваджує такі форми організації освітнього процесу:

- різні типи уроків;
- екскурсії,

- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, флешмоби, аукціони, які вчитель може організувати у межах уроку або в позаурочний час.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

У відповідності до Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться 5 років і 8 місяців. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

4.2. БАЗОВА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

(Впровадження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392).

Програма розроблена відповідно до наказу Міністерства освіти і науки від 20.04.2018 року №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (за таблицею №1 (навчання з українською мовою))

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова(англійська)	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія		1	1	1	1
	Основи правознавства					1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1		
	Образотворче мистецтво	1	1	1		
	Мистецтво				1	1
Математика	Математика	4	4			
	Алгебра			2	2	2
	Геометрія			2	2	2
Природознавство	Біологія		2	2	2	2
	Природознавство	2				
	Географія		2	2	2	1,5

	Фізика			2	2	3
	Хімія			1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	0,5
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	2,5
	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
Разом		26,5	29,5	31	31,5	32
Варіативна складова						
	Історія рідного краю			0,5	0,5	
	Українська мова	0,5	0,5	0,5	0,5	
	Математика	0,5	0,5	0,5	0,5	
	Російська мова		1	1	1	
Разом		1	2	2,5	2,5	
Гранично допустиме навантаження на учня		28	31	32	33	33
Разом		27,5	31,5	33,5	34	32

Всього: 157,5 год.

В межах галузі «Суспільствознавство» у 5 – му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», , у 6 – му класі – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України»

Навчальний план вміщає зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

9 клас з наповнюваністю 4 учні навчається за індивідуальною формою з розрахунку 8 годин тижневих на одного учня, відповідно до навчального плану загальна кількість годин - 32.

Варіативна складова навчальних планів використана на:

- підсилення предметів інваріантної складової;
- продовження роботи факультативів з російської мови, курсу за вибором (історія рідного краю);

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

2. **Очікувані результати навчання учнів** подані в рамках навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня (затверджені наказами МОН України (затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407).

Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова
2.	Українська література
3.	Біологія
4.	Всесвітня історія
5.	Географія
6.	Зарубіжна література
7.	Інформатика
8.	Історія України
9.	Математика
10.	Мистецтво
11.	Основи здоров'я
12.	Природознавство
13.	Трудове навчання
14.	Фізика
15.	Фізична культура
16.	Хімія
17.	Іноземні мови

Результати навчання повинні зробити внесок у формування ключових компетентностей учнів:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною рідною — у відмінності) мовами (і разі	<i>Уміння:</i> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
-------	------------------------	------------

висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.

Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.

Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.

2 Спілкування іноземними мовами

Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

3 Математична

Уміння: оперувати текстовою та числовою

№ Ключові
з/п компетентності Компоненти

компетентність

інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.

Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.

Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації

Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.

4 Основні компетентності у природничих науках і технологіях

Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях

Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу

5 Інформаційно-цифрова компетентність

Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.

Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p> <p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна громадянська	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати</p>

№
з/п

**Ключові
компетентності**

компетентності

Компоненти

думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.

Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.

Навчальні ресурси: завдання соціального змісту

Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).

9

Обізнаність і
самовираження у
сфері культури

Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.

Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва

10

Екологічна
грамотність і
здорове життя

Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.

Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
-------	------------------------	------------

даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

Педагогічному колективу закладу освіти приділяти значну увагу організації навчання через наскрізні лінії, які є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів, а також соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Реалізація навчання за наскрізними лініями:

Напрямки	Зміст
організація середовища	навчального формування духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
окремі предмети	· впровадження інтерактивних методів навчання з використанням компетентнісного підходу (урок-квест, кейс-урок, інтегрований урок, бінарний урок,); · реалізація надпредметних, міжкласних та загальношкільних освітніх проєктів; · систематичне проблемне навчання на основі ускладнених міжпредметних та надпредметних тем
позакласна робота	навчальна організація тематичних або предметних днів та тижнів, пізнавальні квести, флешмоби, робота гуртків

3. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти внутрішнього забезпечення якості освіти

Основними формами організації освітнього процесу вважати різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей створити умови для проведення навчально-практичних занять з різних предметів як функції перевірки та оцінювання досягнення компетентностей учнів. Спрямувати роботу вчителів на проведення занять в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі роботу учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Продовження навчання у 5-9-х класах відбувається відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 № 367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти».

4.3. ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

(Впровадження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392).

Програма розроблена відповідно до наказу Міністерства освіти і науки від 20.04.2018 року №408 «Про затвердження типової освітньої програми

закладів загальної середньої освіти III ступеня»(у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464).

Програмою передбачено:

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		10	11
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Іноземна мова(англійська)	2	2
	Зарубіжна література	1	1
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Громадянська освіта	2	-
Математика	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Природознавство	Біологія і екологія	2	2
	Географія	1,5	1
	Фізика	3	3
	Астрономія		1
	Хімія	1,5	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3	3
Захист України	Курс «Захист України»		1,5
	Курс «Захист України(основи медичних знань)»	1,5	
	Вибірково – обов'язкові предмети		
Мистецтво	Мистецтво	1	2
Технології	Інформатика	2	1
Разом		30	29
Варіативна складова (доплаткові години)			
	Історія рідного краю	0,5	0,5
	Українська мова	1	1
	Математика	1	2
	Зарубіжна література	1	1
	Хімія	0,5	
Разом		4	4,5
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		33	33
Всього фінансується		34	33,5

Навчальним планом передбачено загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів (мистецтво та інформатика); варіативна складова

навчальних планів використана на підсилення предметів інваріантної складової та курсу за вибором («Історія рідного краю»)

При тематичному плануванні педагогам враховувати засоби інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів для реалізації наскрізних ліній.

2. Очікувані результати навчання учнів

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

Очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня (затверджені наказами МОН України від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539).

№ з/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Рівень стандарту
2.	Українська література	Рівень стандарту
3.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
4.	Іноземні мови (англійська)	Рівень стандарту
5.	Історія України	Рівень стандарту
6.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
7.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту
8.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту
9.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
10.	Географія	Рівень стандарту
11.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтева В. М.)	Рівень стандарту
12.	Хімія	Рівень стандарту
13.	Фізична культура	Рівень стандарту
14.	Захист Вітчизни (України)	Рівень стандарту

15. Мистецтво

Рівень стандарту

16. Інформатика

Рівень стандарту

Результати навчання повинні зробити внесок у формування *ключових компетентностей* учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
-------	------------------------	------------

1.	Спілкування державною рідною — у відмінності) мовами	(і разі
----	--	---------

Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.

Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.

Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

2.	Спілкування іноземними мовами	
----	-------------------------------	--

Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.

Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
-------	------------------------	------------

спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.

Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іноземні тексти.

3.	Математична компетентність	<p><i>Уміння:</i> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p> <p><i>Уміння:</i> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні</p>
----	----------------------------	---

4.	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	
----	---	--

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
-------	------------------------	------------

залежності результатів впливу людської діяльності на природу

5. Інформаційно-цифрова компетентність

Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.

Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.

Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів

6. Уміння вчитися впродовж життя

Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.

Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.

Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії

7. Ініціативність і підприємливість

Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
-------	------------------------	------------

життєвого завдання.

Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.

Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)

Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.

Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.

Навчальні ресурси: завдання соціального змісту

Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).

Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.

Навчальні ресурси: математичні моделі в різних

8. Соціальна громадянська компетентності

9. Обізнаність самовираження сфері культури

№ Ключові
з/п компетентності Компоненти

видах мистецтва

10. Екологічна
грамотність
і здорове життя

Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.

Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Закладом освіти приділено велику увагу навчанню через наскрізні лінії, які є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів, а також соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Реалізація навчання за наскрізними лініями:

Напрямки

Зміст

– організація
середовища

навчального

– формування духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
– інноваційні технології навчання, освітні тренди.

– окремі предмети

– впровадження інтерактивних методів навчання з використанням компетентнісного підходу (урок-квест, кейс-урок, інтегрований урок, бінарний урок,);
– реалізація надпредметних, міжкласових

Напрямки

Зміст

- та загальношкільних освітніх проєктів;
- систематичне проблемне навчання на основі ускладнених міжпредметних та надпредметних тем
- робота в проєктах
- позакласна навчальна робота
- Організація тематичних або предметних днів та тижнів, пізнавальні квести, флешмоби
- робота гуртків
- предметні гуртки;
 - STEM- освіта.

3. Вимоги до осіб, які можуть розпочати здобуття повної загальної середньої освіти .

Повна загальна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочати здобуття повної загальної середньої освіти цього ж навчального року.

Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу

Великого значення на сьогодні набуває аспект педагогіки партнерства між усіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо: подолання інертності мислення, перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства, які діють в закладі освіти:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації освітнього процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту розмову, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі із цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільні корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років педагогічний колектив закладу наполегливо працює над упровадженням особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованій на ідеології дитиноцентризму. Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів. Для Нової Української Школи також є актуальними ідеї дитиноцентризму; вони реалізуються через певні принципи:

- свобода педагогічної творчості;
- активність учнів в освітньому процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення освітнього середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації освітнього процесу на середнього учня і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і прав дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження учнівського самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Розділ 6. Показники реалізації освітньої програми

Одним із сучасних викликів освітньої програми закладу освіти є впровадження Державного стандарту початкової та базової середньої освіти, нових навчальних програм для 10-11 класів, які почали діяти у 2018 – 2019 навчальному році. Адже ці документи мають новий зміст, спрямований на формування компетентностей в учнів, дотриманням діяльнісного та компетентнісного підходів, реалізацією інтегрованого навчання.

Всі ці параметри потребують особливої уваги як з боку адміністрації закладу, так і з боку батьків, які перебувають з нами у партнерських відносинах, є нашими однодумцями. До вимірювання також належать рівень виконання планів та програм, календарно-тематичне планування вчителя, а також професійно-діяльнісні якості педагогічних працівників.

Визначимо критерії, що містять основні індивідуально-особистісні та професійно - діяльнісні якості, необхідні для успішного виконання стратегічної мети та завдань реформування сучасної освіти:

- професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню дітей молодшого шкільного віку, здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики;
- соціально-громадянська компетентність – розуміння сутності громадянського суспільства, володіння знаннями про права та свободи людини, усвідомлення глобальних (у тому числі екологічних) проблем людства і можливостей власної участі у їх розв'язанні, усвідомлення громадянського обов'язку та почуття власної гідності, вміння визначати проблемні питання у соціокультурній, професійній сферах життєдіяльності людини та віднаходити шляхи їх розв'язання, навички ефективної та конструктивної участі в цивілізованому суспільному розвитку, здатність до ефективної командної роботи, вміння попереджувати та розв'язувати конфліктні ситуації, досягаючи компромісів;
- загальнокультурна компетентність – здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, усвідомлення власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших;
- мовно-комунікативна компетентність – володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації

колективної та індивідуальної діяльності, вміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій);

- психологічно-фасилітавна компетентність – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню здобувачів освіти та їхній індивідуалізації;
- підприємницька компетентність – вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави;
- інформаційно-цифрова компетентність – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.